

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů k dalšímu vývoji v oblasti svobody, bezpečnosti a práva

(Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na webových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu)

(2014/C 224/04)

1. ÚVOD

1. Cílem tohoto stanoviska je přispět k dalšímu rozvoji politik EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva prostřednictvím hlubšího začlenění ochrany soukromí a údajů do činnosti všech orgánů EU. Je reakcí na dvě sdělení přijatá Komisí dne 11. března 2014 o budoucnosti v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí⁽¹⁾, na usnesení Evropského parlamentu ze dne 2. dubna 2014 o přezkumu Stockholmského programu a na diskuse v Radě, poprvé s ohledem na závěry zasedání Evropské rady ve věci strategických směrů pro legislativní a operativní plánování v souladu s článkem 68 SFEU.
2. Toto je pro úlohu EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí zásadní okamžik. Blížíme se ke konci přechodného období stanoveného Lisabonskou smlouvou, po němž budou pravomoci Komise zahájit řízení o nesplnění povinnosti a pravomoci Evropského soudního dvora plně použitelné na právo EU v oblasti policie a soudní spolupráce v trestních věcech⁽²⁾. V rámci Smlouvy získala Listina základních práv Evropské unie status primárního práva a Soudní dvůr v nedávných rozsudcích upřesnil omezení manévrovacího prostoru zákonodárce ve všech případech, kdy opatření do těchto práv zasahují⁽³⁾.
3. V průběhu posledních pěti let navíc obavy ohledně ochrany soukromí a údajů bezpochyby nabyly na intenzitě jako nikdy před tím. V lednu 2012 navrhla Komise balíček legislativních reforem v oblasti ochrany údajů v EU⁽⁴⁾. Odhalení masového sledování jednotlivců v EU ze strany Spojených států a jiných zpravodajských agentur od června 2013 značně narušilo důvěru vloženou v důvěrnou povahu osobních údajů. Soudní dvůr nedávno, v dubnu 2014, v jednom ze svých rozsudků, na něž je odkazováno výše, zrušil směrnici o uchovávání údajů⁽⁵⁾, a to z toho důvodu, že příliš zasahovala do základních práv. Opatření na úrovni EU v oblasti ochrany údajů získala opravdu celosvětový význam, jak dokládá například míra mezinárodního zpravodajství a lobování ohledně reformy rámce pro ochranu údajů, což vedlo přibližně k 4 000 pozměňovacích návrhů předložených při prvním čtení v Evropském parlamentu⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Viz níže bod [8] tohoto stanoviska.

⁽²⁾ Přechodná ustanovení přestanou platit od 1. prosince 2014; článek 10, Protokol č. 36 o přechodných ustanoveních, připojený k Lisabonské smlouvě.

⁽³⁾ V této souvislosti viz rozsudky Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 9. listopadu 2010 ve věci *Schecke a Eifert* (spojené věci C-92/09 a C-93/09) a především ze dne 8. dubna 2014 ve věci *Digitální práva v Irsku a Seitlinger* (spojené věci C-293/12 a C-594/12). V první věci soud navíc zdůraznil, že zákonodárce musí pro konkrétní opatření dostatečně zvážit i méně rušivé možnosti.

⁽⁴⁾ COM(2012) 11 final; COM(2012) 10 final.

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES (Úř. věst. L 105, 13.4.2006, s. 54).

⁽⁶⁾ První čtení vedlo k legislativnímu usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. března 2014 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně údajů) (COM (2012) 11 – C7-0025/2012 – 2012/0011 (COD)) (Řádný legislativní postup: první čtení).

4. Nutnost zahrnout právní, technologické a společenské výzvy pro tvůrce politik a zákonodárce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí do strategických obecných zásad jistě v průběhu času ještě více posílí. Nové obecné zásady Evropské rady jsou navíc příležitostí k vyjádření úmyslu obnovit důvěru ve schopnosti EU účinně chránit jednotlivce. Z tohoto důvodu navrhuje, aby se Evropská rada v nových obecných směrech výslovně věnovala následujícím oblastem:
- a) obrovské objemy osobních údajů ke zpracování, jež jsou požadovány řadou právních předpisů a politik EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva;
  - b) nestabilita jakéhokoli opatření, jež nedodrží základní práva, jak se ukázalo v případě směrnice o uchovávání údajů, která se však může projevit i v jiných právě probíhajících iniciativách, jako je balíček v oblasti inteligentních hranic⁽¹⁾ a různé nástroje týkající se jmenné evidence cestujících⁽²⁾;
  - c) důležitost co nejrychlejšího přijetí pevného a moderního rámce pro ochranu údajů v EU, který by měl sloužit i jako jakýsi kompas vnějších politik EU, a
  - d) nutnost začlenit do vývoje veškerých nových politik a právních předpisů v oblasti svobody, bezpečnosti a práva i hledisko ochrany soukromí a údajů.
5. Na podobné činnosti jsme se podíleli již před pěti lety a v tomto stanovisku navrhuje, že budeme spolupracovat s orgány v EU na zlepšování kvality právních předpisů z hlediska ochrany údajů, což by se stalo součástí nového vzorce pro spolupráci⁽³⁾.

6. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

36. Přidaná hodnota činnosti EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva je často zpochybňována, a to především členskými státy. Přínos EU spočívá v zajištění jednotného přístupu, například prostřednictvím navržených vhodných interoperabilních systémů, což může být současně dobré i pro bezpečnost a ochranu údajů. Nové strategické všeobecné zásady jsou podle našeho názoru pro orgány EU výbornou příležitostí, jak využít svých zkušeností a vytvořit nástroj pro nápravu často nedostatečných záruk základního práva na ochranu osobních údajů.
37. EU musí ukázat, že se z uplynulých pěti let poučila a je si vědoma toho, že není možné přijímat opatření, která při bližším posouzení zasahují do základních práv a nesplňují podmínku nezbytnosti a proporcionality. Jak již Komise několikrát připomenula, politiky a právní předpisy EU se nyní musí řídit Listinou základních práv a svobod. Evropský inspektor ochrany údajů je připraven v tomto postupu napomáhat.
38. Nové všeobecné zásady Evropské rady jsou dobrou příležitostí, aby Evropská unie ukázala, že má v úmyslu obnovit důvěru občanů ve schopnost EU účinně chránit jednotlivce. Z tohoto důvodu navrhuje, aby se Evropská rada v nových obecných směrech výslovně věnovala následujícím oblastem:
- a) obrovské objemy osobních údajů ke zpracování, jež je požadováno řadou právních předpisů a politik EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva;
  - b) nestabilita jakéhokoli opatření, jež nedodrží základní práva, jak se ukázalo v případě směrnice o uchovávání údajů, která se však může projevit i v jiných právě probíhajících iniciativách, jako je balíček v oblasti inteligentních hranic a různé nástroje týkající se jmenné evidence cestujících;

⁽¹⁾ Viz stanovisko evropského inspektora údajů ze dne 18. července 2013 k návrhu nařízení, kterým se zřizuje systém vstupu a výstupu (EES), a návrhu nařízení, kterým se zřizuje program registrovaných cestujících (RTP).

⁽²⁾ To zahrnuje systém EU jmenné evidence cestujících (COM(2011) 32 final) a možný návrh na přesun údajů osob do třetích zemí (http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/planned_ia/docs/2014_home_004_transfer_pnr_data_3rd_countries_en.pdf (zobrazeno 3. června 2014)).

⁽³⁾ K tomuto přístupu všeobecně viz strategický dokument evropského inspektora ochrany údajů z roku 2014 s názvem „Evropský inspektor ochrany údajů jako poradce orgánů EU v souvislosti s návrhy právních předpisů a souvisejícími dokumenty: navazování na deset let zkušeností“ uveřejněný na internetových stránkách evropského inspektora ochrany údajů.

- c) důležitost co nejrychlejšího přijetí pevného a moderního rámce pro ochranu údajů v EU, který by měl být sloužit i jako jakýsi kompas vnějších politik EU, a
- d) nutnost začlenit do vývoje veškerých nových politik a právních předpisů v oblasti svobody, bezpečnosti a práva i hledisko ochrany soukromí a údajů.
39. Budoucí kroky k zajištění toho, že do vývoje veškerých nových politik a právních předpisů v oblasti svobody, bezpečnosti a práva bude začleněno i hledisko ochrany soukromí a údajů, mohou být následující:
- zařazení otázek v oblasti ochrany údajů do obecných posouzení dopadů,
  - posouzení jiných možných a méně rušivých způsobů k dosažení cílů politik,
  - posílení kvality údajů a práv subjektu údajů a nápravy těchto práv,
  - hodnocení výměny informací vůči cílům politiky a
  - zajištění mezinárodních dohod se třetími zeměmi, jež dodržují právo občanů EU na ochranu údajů.

V Bruselu dne 4. června 2014.

Peter HUSTINX
evropský inspektor ochrany údajů
